

Onderwerp Verlenging OV-concessie Groningen-Drenthe

Steller Menno Oedekerk

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3678446 Bijlage(n) - Ons kenmerk 4762924
Datum **1 6 DEC 2014** Uw brief - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Wij zijn verheugd u mee te delen dat het dagelijks bestuur van het OV-bureau in goed overleg met Qbuzz heeft besloten de concessie openbaar busvervoer Groningen en Drenthe met 2 jaar te verlengen. Aan deze verlenging zijn verschillende voordelen verbonden voor het openbaar vervoer in Groningen en Drenthe.

- De verlenging biedt het OV-bureau significante financiële ruimte, die het mogelijk maakt de bezuinigingen van 2016 en 2017 het hoofd te bieden;
- Voor de OV-reiziger in Groningen en Drenthe biedt de verlenging meer comfort;
- De verlenging brengt aanzienlijke milieuvoordelen met zich mee;
- Door te verlengen krijgen gemeenten meer ruimte om met het OV-bureau mee te denken over een kapstok voor de eigen aanbesteding van het doelgroepenvervoer.

Met deze brief willen wij u meenemen in de overwegingen die het dagelijks bestuur van het OV-bureau heeft gemaakt ten aanzien van een nieuwe verlenging van de lopende OV-busconcessie Groningen Drenthe (GD concessie). Vervoerbedrijf Qbuzz zal als gevolg hiervan tot eind 2019 concessiehouder van de GD concessie zijn. Tegen het besluit staat nog beroep en bezwaar open in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. De bezwaartermijn loopt eind januari 2015 af. Parallel aan de bezwaarprocedure worden de Staten van Groningen en Drenthe en de raad van de gemeente Groningen om hun zienswijze gevraagd, in te dienen uiterlijk 30 januari 2015. Het dagelijks bestuur van het OV-bureau zal deze zienswijze meenemen in haar overweging om de beoogde verlenging definitief doorgang te laten vinden.

Om uw zienswijze op een goede manier te kunnen vormen zijn in deze brief de overwegingen opgenomen die aan het besluit vooraf gegaan zijn en laten wij u graag zien welke voordelen de verlenging in onze ogen heeft voor reizigers en op het gebied van milieuprestaties, flexibiliteit en financiële stabiliteit.

Aanleiding

Het openbaar vervoer functioneert in een wereld die sterk in beweging is op zowel het gebied van infrastructuur als dat van organisatie. In de provincies Groningen en Drenthe vinden op verkeers- en vervoergebied een aantal grote transitieplaatsen:

- Een veelheid van projecten in en rond Groningen, zoals de vernieuwing van de Zuidelijke Ring Groningen en de herinrichting van het stationsgebied in Groningen, waarbij het OV-bureau in het kader van Groningen Bereikbaar meewerkt aan integrale doorstromingsoplossingen gedurende de bouwperiode;
- De herinrichting van het centrum van Assen (FlorijnAs), en met name de volledige vernieuwde stationsomgeving, waarbij het OV-bureau in het kader van Minder Hinder Assen meewerkt aan integrale doorstromingsoplossingen gedurende de bouwperiode;
- Het herontwerp van het gemeentelijk doelgroepenvervoer, waarbij de richting is om mensen met doelgroep-indicaties waar mogelijk gebruik te laten van maken van het reguliere openbaar vervoer (integratie doelgroepenvervoer en openbaar vervoer in "Publiek Vervoer") waaraan het OV-bureau en Qbuzz actief meewerken de komende jaren.

Het OV-bureau is enkele jaren geleden al gestart met de voorbereiding van de nieuwe aanbesteding waarbij u dit jaar uw inbreng heeft gehad in de inmiddels vastgestelde Nota van Uitgangspunten. Bij de verdere uitwerking richting een Programma van Eisen blijkt nu dat de onzekerheid met betrekking tot de planning van de hiervoor genoemde bouwprogramma's een zeer grote rol kan spelen in de aanbesteding. Het beeld van de invloed van de verschillende werkzaamheden op de uitvoering van het OV per bus zal pas in 2016 of 2017 helder zijn.

Omdat dit beeld niet voor de nu in voorbereiding zijnde aanbesteding helder te maken is, brengt dit grote onzekerheden met zich mee voor een potentiële inschrijver/vervoerder. Daardoor is het bijna onvermijdelijk dat deze onzekerheden een rol gaan spelen bij het opstellen van de offertes en zeer waarschijnlijk leiden tot risico-opslagen. Dit zal zich dan vertalen in een hogere prijs voor het openbaar vervoer gedurende de hele volgende concessieperiode. Wij verwachten dan ook niet dat een aanbesteding waarbij het huidige kwaliteitsniveau dient te worden gehandhaafd (zie Nota van Uitgangspunten) op dit moment tot een substantieel lagere prijs per uur zal leiden.

De GD-concessie heeft inclusief de eerder verstrekte verlenging een looptijd van 8 jaar. Juridisch is het sinds enkele jaren echter mogelijk om een busconcessie 10 jaar te laten duren. Dit door een wijziging in de Europese regelgeving die in Nederland doorwerkt. Het OV-bureau heeft daarnaast de mogelijkheid om lopende de concessie wijzigingsafspraken te maken.

Gegeven de bovenstaande problematiek rondom de aanbesteding en de ruimte die een eventuele verlenging in dit proces kan bieden, is het dagelijks bestuur van het OV-bureau het gesprek met Qbuzz aangegaan over een verdere verlenging van de huidige concessie.

Kwaliteiten van de huidige concessie

In de gevoerde gesprekken heeft het dagelijks bestuur van het OV-bureau ten eerste vastgesteld dat Qbuzz in de concessieperiode tot op heden hoge klanttevredenheidsscores behaald en zich een flexibele concessiehouder toont door lopende de concessie enkele grote vernieuwingen in het OV-systeem door te voeren. Denk hierbij aan zaken als de introductie van de OV-chipkaart, vernieuwing van de website, meer kwalitatief hoogwaardige Qliners en de ontwikkeling en invoering van Q-link in 2014. Q-link is een succesvol product gebleken om de regio in Groningen en Drenthe aan te sluiten op de voorzieningen in de stad Groningen. Qbuzz is kortom een ervaren speler in het gebied die heeft bewezen op een flexibele manier in te kunnen spelen op verschillende ontwikkelingen.

Verder is vastgesteld dat de prijs die het OV-bureau binnen de huidige concessie per uur aan Qbuzz voor de uitvoering van het busvervoer betaalt marktconform is. Dit wanneer we deze vergelijken met de prijzen die andere overheden voor het openbaar vervoer betalen. Gezien de kwaliteit van Qbuzz en de prijs die daar tegenover staat in goede harmonie is, heeft het bestuur besloten een verlenging mogelijk te maken indien de voordelen voor de reiziger en het milieu voldoende gewicht in de schaal zouden leggen. Het resultaat van de gevoerde gesprekken laten we u onderstaand zien. Zowel het dagelijks bestuur van het OV-bureau als ons college zijn zeer tevreden met het afgesproken pakket.

Financiële voordelen verlenging

Het dagelijks bestuur van het OV-bureau wilde naast de gewenste ruimte vanwege de vele werkzaamheden in de komende jaren ook financiële ruimte creëren om een deel van de voordelen die een nieuwe aanbesteding mogelijk zou kunnen bieden wel te waarborgen. De verlenging van de GD-concessie zoals deze met Qbuzz overeen gekomen is, leidt ten eerste tot een substantieel financieel voordeel, van in totaal circa 11 miljoen euro. Dit vloeit onder andere voort uit langere afschrijvingsperioden van het materieel.

Het financiële voordeel valt toe aan het OV-bureau, dat de middelen inzet om de doorlopende rijks-bezuinigingen op het openbaar vervoer (deels) op te vangen. Op basis van de huidige prognoses hoeven daarmee in 2016 en 2017 geen extra bezuinigingen plaats te hebben en worden de prognoses voor 2018 en 2019 ook aanzienlijk gunstiger.

De verlenging in vernieuwing en duurzaamheid

Naast de financiële voordelen die met deze verlenging worden behaald, zijn afspraken gemaakt om door te ontwikkelen en milieuvoordelen te behalen. Zo zal Qbuzz vanaf 2016 een aantal vernieuwingen doorvoeren:

- Het Q-link netwerk in en rond Groningen dat begin 2014 werd geïntroduceerd met de blauwe, paarse en oranje lijn en medio 2014 werd uitgebreid met de groene lijn, wordt uitgebreid met 10 nieuwe gelede Q-link-bussen (Euro 6), mogelijk in te zetten op een nieuwe Q-link-lijn (Airport Eelde – P+R-Haren – Groningen);
- 50 huidige streekbussen (Euro 5) worden omgezet in nieuwe streekbussen (Euro 6);
- Nog eens 10 huidige streekbussen worden omgezet in midi-bussen (Euro 6) waarvan er sinds medio 2014 inmiddels 6 in Oost Groningen rijden. De nieuwe midibussen zullen vooral in Zuid Drenthe worden ingezet;
- Pilot met twee volledig elektrische bussen in Groningen Stad;
- Pilot met twee waterstofbussen Delfzijl – Groningen om mogelijk na 2020 in het streekvervoer H2-vervoer op grotere schaal in te zetten (dit als de finale besluitvorming van dit samenwerkingsproject onder regie van de provincie Groningen leidt tot het doorzetten van het project);
- Pilots doelgroepenvervoer om actief te zoeken naar manieren om meer reizigers met een doelgroepindicatie, bijvoorbeeld vanuit de WMO of bijzonder leerlingenvervoer, met het reguliere OV te laten reizen.

Met de transitie van de streekbussen van Euro 5 naar Euro 6 wordt een grote vervolgstap gezet naar een schoner openbaar vervoer. Het brandstofverbruik van Euro 6-bussen is 6-8% lager dan de Euro 5-bussen. Bovendien zijn de nieuwe bussen aanzienlijk stiller. Met de vervanging van in totaal 70 Euro 5-bussen door Euro 6-bussen (50*12 meter, 10*geleed Q-link, 10*midi) wordt ruim 1 miljoen liter dieselolie bespaard, ofwel indicatief 3200 ton minder CO₂-uitgestoten gedurende de rest van de concessie. Ten opzichte van de Euro 5-bussen, die al relatief schoon zijn, stoten de nieuwe Euro 6-bussen 80% minder stikstofoxiden, resp. 50% minder fijnstof uit. Daarnaast wordt met de introductie van twee volledig elektrische bussen in Groningen een belangrijke stap gezet in de energietransitie naar duurzaam stadsvervoer waarbij geen sprake meer is van (lokale) emissies. Als er gebruik gemaakt wordt van groene stroom zullen deze twee bussen voor de resterende concessieduur een besparing van ongeveer 264 ton CO₂ opleveren. Ook de beoogde pilot waterstofbussen heeft zowel een direct effect op de milieu-uitstoot lopende de concessie als een transitiecomponent.

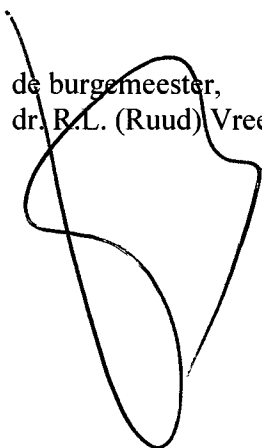
Het geheel overziend heeft het verlengingsbesluit naar het oordeel van het dagelijks bestuur van het OV-bureau op korte en middellange termijn (2016 – 2019) ruime positieve effecten voor reizigers en de verduurzaming van het OV-systeem in Groningen en Drenthe.

Daarnaast geeft het op allerlei gebied ruimte voor doorontwikkeling, zowel lopende de huidige concessie als in aanloop naar de volgende aanbesteding die zich nu zal richten op de periode vanaf 2020.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw eventuele zienswijze graag voor 30 januari 2015 tegemoet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink